

Bildande av naturreservatet Odenslätt i Tierps kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Odenslätt.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets naturskogsartade barrblandskogar, kalkbarrskogar, källpåverkade skogsmarker, sumpskogar och rikkärr med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att området undantas från skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Hydrologin återställs i delar av området genom att diken däms. Åtgärden ska inte påverka hydrologin utanför reservatet. Restaureringsåtgärder så som röjning och slåtter genomförs för att återskapa och stärka naturvärdena knutna till områdets rikkärr. Områden som har påverkats av avverkning återställs genom röjning eller luckhuggning och lämnas sedan för att på sikt utvecklas mot äldre barrblandskogar. I resterande delar av reservatet kan friställning av äldre och vidkroniga träd vara lämpliga åtgärder för att gynna vissa arter och strukturer. I övrigt ska reservatet utvecklas genom intern dynamik och präglas av naturliga processer. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet utgörs av naturskogsartad barrblandskog, kalkbarrskog, källpåverkad skogsmark, sumpskog och rikkärr. Skoglig kontinuitet, gamla barrträd, grova granar, äldre myrtallar, död

2022-04-11

511-4251-20

ved, hög luftfuktighet samt naturlig luckdynamik och hydrologi är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda artgrupper är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel kalkgynnade marksvampar och kärlväxter, mossor och lavar samt vedlevande insekter och svampar. I området finns flera rödlistade arter och signalarter som indikerar höga skogliga naturvärden.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

---

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, markbereda, bryta stubbar eller upparbeta vindfällan, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar med undantag för att
  - fälla träd eller kapa grenar som utgör fara för människor, byggnad eller anordning efter överenskommelse med förvaltaren av reservatet,
  - röja alldeles intill jaktpass markerade på karta, bilaga 2, samt i befintliga siktgator för jakt i anslutning till dessa,
2. uppföra byggnad, torn, mast, vindkraftverk eller anlägga väg, uppställningsplats för fordon, stig, spång, stängsel, bro, eller annan anläggning eller anordning med undantag för
  - åtgärder för vilka länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A12,
3. anlägga mark- eller luftledning,
4. förändra reservatsområdets topografi, hydrologi, yt- eller dräneringsförhållanden, såsom att gräva, spränga, schakta, fylla ut, borra, dämna, underhållsrensa dike, dika eller på annat sätt föra bort vatten med undantag för
  - befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattnning,
  - underhåll av diken för vilka länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A13,

5. anordna upplag eller deponera,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för
  - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg, hjort eller vildsvin,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. tillföra kalk eller växtnäringsämnen,
9. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande, med undantag för
  - vägskyltar och skyltning av ledningar,
  - tillfällig skyltning i samband med jakt,
10. anlägga åtel eller utfodra vilt med undantag för
  - åtgärder för vilka länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A14,
11. så eller inplantera växt-, svamp eller djurart.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

12. uppföra jakttorn och röja nya siktgator,
13. underhålla befintliga diken om det behövs för att undvika försumpning eller skada på mark utanför reservatet. För diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet, inklusive markavvattning, krävs inget tillstånd,
14. anlägga åtelplats för jakt efter vildsvin.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

---

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder genomförs:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor och informationsskyltar,

2022-04-11

511-4251-20

3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stigar och leder samt spänger,
4. naturvårdsinriktade åtgärder såsom röjning, luckhuggning, frihuggning och trädfällning,
5. slätter med tillhörande åtgärder såsom tuv- och stubbfräsning i öppna kärrmiljöer,
6. iordningställande och underhåll av skötselväg i syfte att kunna utföra slätter och andra skötselåtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Skötselvägen ska iordningställas på ett sätt som inte har en betydande negativ påverkan på reservatets prioriterade bevarandevärden,
7. igenläggning av diken eller uppförande av dämmen på ett sätt som inte försumpar eller skadar mark utanför reservatet, med undantag för diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet och markavvattning,
8. tillfälliga upplag i samband med reservatets skötsel,
9. åtgärder i anslutning till anordningar och anläggningar för friluftslivet i syfte att skydda anordningarna eller anläggningarna och värna människors säkerhet,
10. utfodring av fågel eller däggdjur som stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
11. mekanisk bekämpning av invasiva eller främmande arter,
12. undersökning av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden,
13. åtgärder i syfte att undvika eller begränsa angrepp av granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom barkning, rotkapning av vindfällda träd samt utplacering av fällor eller fångstvirke. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

---

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. insamla mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än enstaka exemplar för artbestämning,

2022-04-11

511-4251-20

2. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka individer för artbestämning,
3. elda eller grilla. Friluftskök får dock användas,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för
  - körning på vägar och parkeringsplatser,
5. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande, eller göra inskrift,
6. rida annat än på vägar,
7. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för lägerverksamhet, större organiserade tränings-, tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande.

Föreskrifterna under A och C ovan gäller inte för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra/vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) Länsstyrelsen, eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare, att i uppföljnings- eller miljöövervakningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv,
- c) genomförande av biologiska undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,
- d) normalt underhåll av vägar och vägområde (inklusive vägdiken),
- e) ledningsrättsinnehavare och servitutsinnehavare att utöva sin särskilda rätt,
- f) personal inom polisen, sjukvården eller räddningstjänsten att vid insatser använda motordrivet fordon och vid behov vidta andra åtgärder. Anmälan ska om möjligt göras till länsstyrelsen i förväg, annars snarast efter genomförandet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn	Odenslätt
NVR-id	2053501
Kommun	Tierp
Socken	Tolfta
Lägesbeskrivning	Odenslätt ligger ca 7 km nordväst om Tierp (bilaga 3).
Naturegeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Söderby 2:1, Sjukarby 1:17, Sjukarby 3:2
Samfälligheter	Sjukarby s:8
Markägarkategorier	Enskilda och skogsbolag
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal	178,4 hektar varav 155 hektar produktiv skogsmark

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet Odenslätt är beläget öster om Uppsalaåsen ca 6 km från Tierps tätort. Reservatsområdet utgörs av ett sammanhängande äldre barrblandskogsområde som omfattar kalkrika och källpåverkade skogsmiljöer samt sumpskogar och rikkärr. Huvuddelen av skogen är naturligt uppkommen och det råder en tydlig luckdynamik och åldersvariation bland träden.

Merparten av reservatets skogsmark växer på kärrtorv, mark som tidigare bestod av myrmark men som har påverkats av ett regelbundet dikessystem. Utdikningen har gjort att marken på många håll har torrlagts och skapat förutsättningar för en näringsrik skog att växa upp. Tack vare en frånvaro av skogliga skötselåtgärder har området bibehållit en variationsrik grov skog som präglats av naturliga processer. De dominerande trädslagen är gran, tall och björk. Skogen hyser gott om död ved, stående såväl som liggande, och i olika grad av grovlek och nedbrytning. Flera skyddsvärda vedlevande arter finns knutna till den döda veden såsom olika tickor, mossor samt skalbaggar och steklar. Marken är frisk till blöt och delar av reservatet är källpåverkat. Marken är även kalkrik på flera håll vilket ger upphov till en rik kärlväxt- och marksvampsflora.

I reservatet finns också ett rikkärr som bitvis hyser en rik flora med förekomster av skyddsvärda starrarter och orkidéer. Stora delar av rikkärret är dock under igenväxning med täta bestånd av ung tall och inväxande gran i kantzonerna. Genom rikkärret går

flera mindre diken. Åtgärder behöver genomföras för att återställa kärrets naturliga tillstånd och stärka områdets naturvärden.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNINGAR

Odenslätt utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt sammanhängande skogsområde med inslag av flertalet nationellt ovanliga naturtyper vilka hyser en stor mångfald av växt- och djurarter.

De största hoten mot de värdefulla naturmiljöerna och den biologiska mångfalden i området är skogsbruk, markskador, exploatering, negativ påverkad hydrologi, torvbrytning, föroreningar, gödsling och kalkning. Även brist på död ved och kontinuitet av substrat är ett hot för många vedlevande arter. Vissa diken som avvattnar mark i reservatet bör läggas igen för att återställa den naturliga hydrologin i området. Rikkärret behöver röjas och hävdas för att bibehålla de öppna miljöer som flertalet av områdets prioriterade arter är beroende av. Naturvårdsinriktade åtgärder i skogen kan också vara aktuella för att gynna särskilda prioriterade arter eller strukturer. För att områdets värden ska bestå och för att nödvändiga skötselinsatser ska kunna genomföras bedömer länsstyrelsen därför att området bör skyddas som naturreservat.

Hushållning med mark- och vattenområden

Naturreservatet berör ett vattenskyddsområde (Arvidsbo, NVR-ID 2011030/diarienummer 11.184-100-86). Reservatet berör inga riksintressen. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Översiktsplan

Enligt Tierp kommuns översiktsplan berör naturreservatet markområden utpekade för skogsbruk och resursområde för rekreation, natur och kultur. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Miljökvalitetsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med de av riksdag och regering beslutade miljökvalitetsmålen. Beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 155 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Reservatsbeslutet bidrar också till att uppnå miljömålen Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Friluftsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla flera av de av regeringen beslutade friluftsmålen, främst målen om Tillgång till natur för friluftsliv samt Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

2022-04-11

511-4251-20

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelserna att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Dokumentation

Området Odenslätt uppmärksammades i samband med en exkursion år 2004 som anordnades av Skogsstyrelsen (Johan Nitare) med temat kalkbarrskogar och nyckelbiotoper. Under detta besök samt vid ytterligare återbesök senare samma år noterades framför allt ett antal sällsynta marksvampar som karaktäriserar kalkbarrskog (Lars-Thure Nordin, Länsstyrelsen). Därefter har även flera intressanta fynd av vedlevande arter påträffats (Pär Eriksson, Upplandsstiftelsen).

År 2009 aviserade Neova AB att man ville söka bearbetningskoncession för Odenslättmossen. När planerna på torvbrytning blivit kända inkom skrivelser från Upplands Entomologiska Förening och Upplands Botaniska Förening som protesterade mot exploateringen av området. I samband med detta och för att utreda områdets naturvärden ytterligare fick Upplandsstiftelsen i uppdrag av Tierps kommun att inventera området, med fokus på vedlevande insekter. Resultatet av inventeringen och en sammanställning av kunskapsläget i övrigt finns dokumenterat i en rapport som Upplandsstiftelsen publicerade år 2010.

År 2019 inventerades området av Naturföretaget på uppdrag av länsstyrelsen. Flera rödlistade arter noterades och merparten av området föreslogs som värdekärna med högt eller högsta naturvärde.

Reservatsbildningen aktualiserades efter ett möte med Hällefors Tierp skogar AB, som är de huvudsakliga markägarna inom reservatsområdet, under februari år 2020.

Myrmarken i södra delen av reservatet finns utpekad som ett objekt i den nationella Våtmarksinventeringen (VMI), där den är klassad med visst naturvärde. Området finns också omnämnt i *Naturvårdsprogrammet för Uppsala län, 1987*. I

Naturvårdsprogrammet beskrivs myrmarken som en glest trädbevuxen blandmyr av extremt kalk- och artrik typ och är klassificerad som område med mycket högt naturvärde (Klass II).

2022-04-11

511-4251-20

Inom naturreservatet finns fyra nyckelbiotoper, tre är utpekade av skogsbolaget Bergvik skog AB (Objekt ID 8714, 8715, 8716) och den fjärde nyckelbiotopen är utpekad av Skogsstyrelsen (Objekt ID 52131).

Avtal om ersättning

Avtal om intrångsersättning för aktuella delar av fastigheterna har tecknats med ägarna till fastigheterna Sjukarby 3:2, Sjukarby 1:17 och Söderby 2:1.

Inmätning av reservatsgräns

Reservatsområdet har mätts in av Skogsstyrelsen på uppdrag av länsstyrelsen.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket samt enligt 25 och 25a §§ samma förordning med Tierp kommun och Skogsstyrelsen.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under november 2021 förelagts att inom en tid av fem veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Synpunkter på förslaget till beslut och länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärden och rekreativvärden i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker naturreservatets förslag till beslut och dess skötselplan.

Upplandsstiftelsen ser positivt på länsstyrelsens reservatsförslag som innebär att naturskogsartade skogsbestånd skyddas, vilket är en angelägen och högt prioriterad uppgift i arbetet med att bevara den biologiska mångfalden. Man anser att området är särskilt värdefullt då det hyser inslag av högproduktiv skog, hydrologiskt känslig och biologiskt värdefulla biotoper som källor och rikkärr samt pekar på att området har förekomster av arter som har svårt att överleva i ett landskap präglat av intensivt skogsbruk. När det gäller områdets hydrologiska status påpekar Upplandsstiftelsen att det är önskvärt och angeläget att arbeta för att restaurera dessa förhållanden genom att begränsa påverkan av de dikningar som berör reservatet.

Upplands botaniska förening (UBF) anser att bevarandemål och åtgärder är välformulerade och är positiva till förslaget om naturreservat.

Trafikverket har inkommit med ett yttrande där man påpekar att de har en ledningsrätt för sina ledningar som går strax utanför det föreslagna reservatsområdet. Ledningsrätten innebär rättighet till att i skogsgatan röja befintlig vegetation samt inom annat område, så kallat sidoområde, fälla för ledningen hinderliga och farliga träd. Trafikverket anser att bildandet av det nya naturreservatet inte ska påverka hur

2022-04-11

511-4251-20

kraftledningen förvaltas och underhålls, inklusive ombyggnation, enligt de krav och riktlinjer som gäller för elnätverksamhet inom befintlig koncession. Trafikverket vill poängtera vikten av att de rättigheter som givits i ledningsrättsbeslutet bibehålls och skrivs in som ett villkor i naturreservatets föreskrifter.

Svenska kraftnät har inkommit med ett yttrande där man framhåller att den ledningsanläggning som direkt gränsar mot naturreservatet är mycket viktig för landets elförsörjning. Man understryker att det är angeläget att anläggningen även i framtiden kan förvaltas, repareras och underhållas, inklusive ombyggnation, enligt de krav och riktlinjer som gäller för elnätverksamhet. Svenska kraftnät påpekar också att de projekterar för en ny ledning som eventuellt kommer att passera naturreservatet och vill framhålla behovet av ytterligare kraftledningar i området för att kunna omhänderta och överföra el i regionen. Man anser att det är mycket viktigt att de rättigheter som fastslås i ledningsrättsbeslutet kommer att kvarstå även om området blir ett naturreservat. Svenska kraftnät föreslår att ledningarna med ledningsgata och vägar samt ett område om 36 meter på vardera sida av mittfasen på ledningarna undantas från naturreservatet.

För att förtydliga ledningsrättsinnehavares rätt att fullfölja sina ålägganden beträffande drift och underhåll av anläggningar, enligt befintlig ledningsrätt, gör länsstyrelsen, efter Trafikverkets och Svenska Kraftnäts synpunkter, ett tillägg i de generella undantagen enligt följande:

Föreskrifterna under A och C ovan gäller inte för

e) ledningsrättsinnehavare och servitutsinnehavare att utöva sin särskilda rätt,

Därmed tas hänvisningen till *ledning*ar bort under det generella undantaget d).

Länsstyrelsen anser däremot att eventuella ombyggnationer och nybyggnationer som inte kan anses rymmas inom befintliga avtal eller servitut behöver föregås av dispensprövning.

Remissyttranden utan erinran mot beslut om bildande av naturreservatet har inkommit från Sveriges geologiska undersökning.

Kungörelse

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Arbetarbladet.

2022-04-11

511-4251-20

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen Uppsala län är förvaltare av naturreservatet.

I 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen anges bland annat att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen ifråga om naturreservat. Ansvar kan enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken utdömas för brott mot områdesskydd och förseelse mot områdesskydd. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

I 4 § skogsvårdslagen (1979:429) anges bland annat att bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte ska tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

I 3 kap. 9 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor anges bland annat att när en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bland annat bevakning. Behövs bevakning med hänsyn till risken för nya olyckor, men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

11 kap. miljöbalken handlar om vattenverksamhet. För vattenverksamhet kan det krävas tillstånd eller anmälan. Grävning, muddring, sprängning, anläggande av bryggor, bortledning av ytvatten, markavvattning, dämning eller andra åtgärder inom vattenområdet kan vara vattenverksamhet. Bestämmelser om vattenverksamhet och vattenanläggningar finns också i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259).

Vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).

I terrängkörningslagen (1975:1313) regleras körning i terräng med motordrivet fordon.

Hur man överklagar beslutet

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

De som medverkat i beslutet

Beslut har fattats av landshövding Göran Enander med naturvårdshandläggare Elin Larsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, tf. enhetschef Karin Wiklund, länsjurist Anna Runius, planhandläggare Märta Alsén och antikvarie Lennart Swanström medverkat.

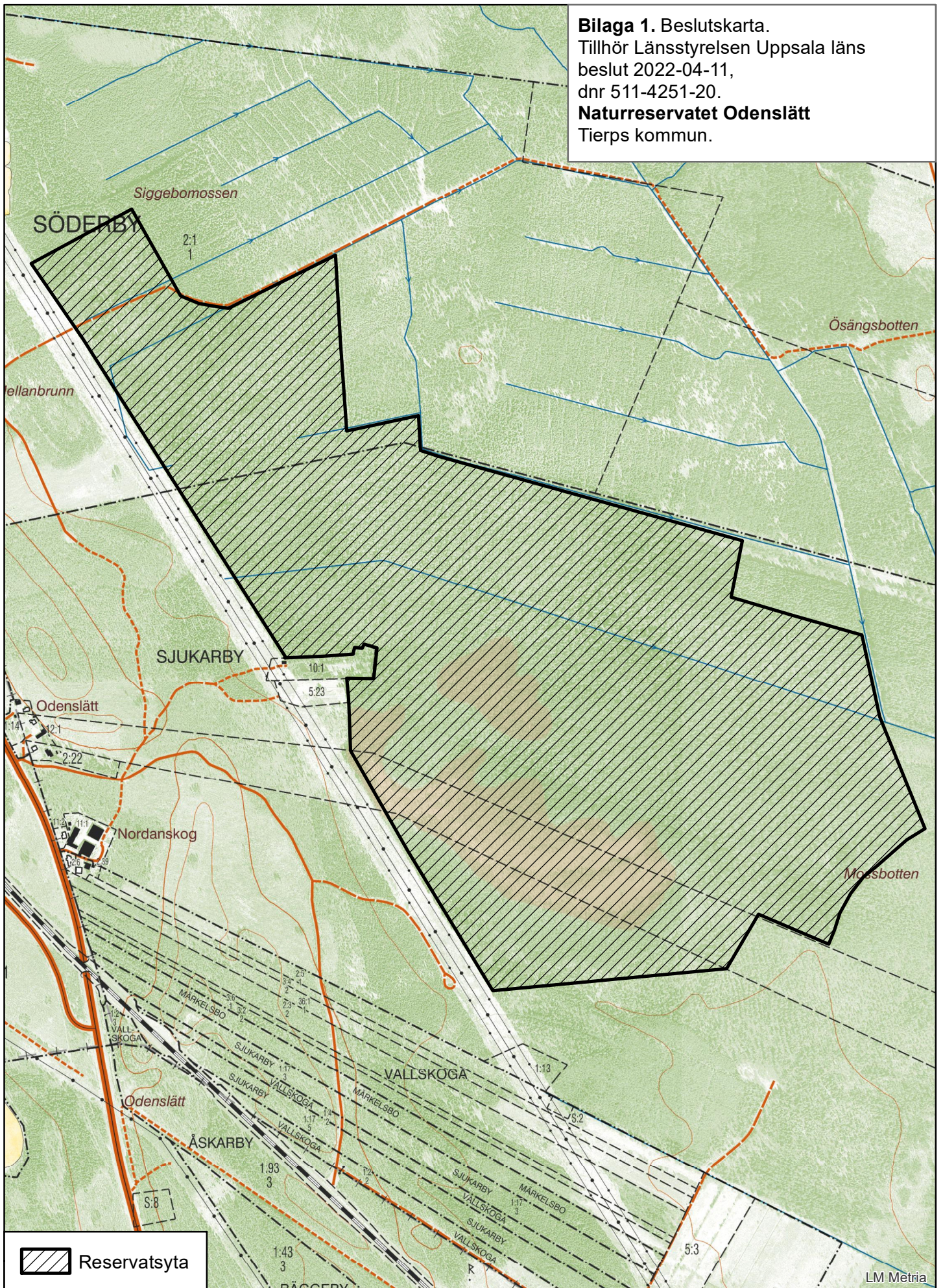
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Översiktskarta
4. Skötselplan med bilagor
5. Hur man överklagar beslutet

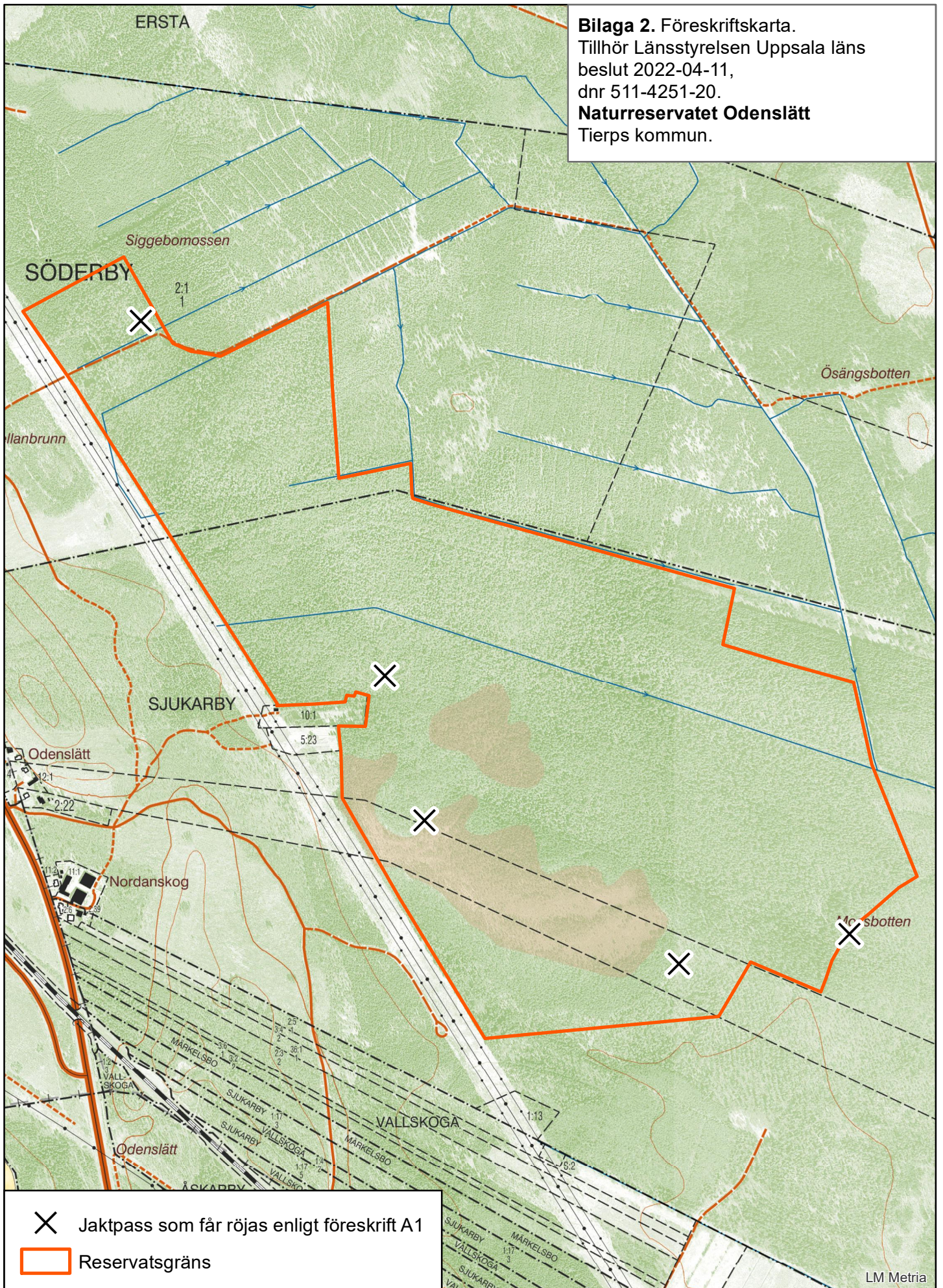

Bilaga 1. Beslutskarta.
Tillhör Länsstyrelsen Uppsala läns
beslut 2022-04-11,
dnr 511-4251-20.
Naturreseptat Odenslätt
Tierps kommun.

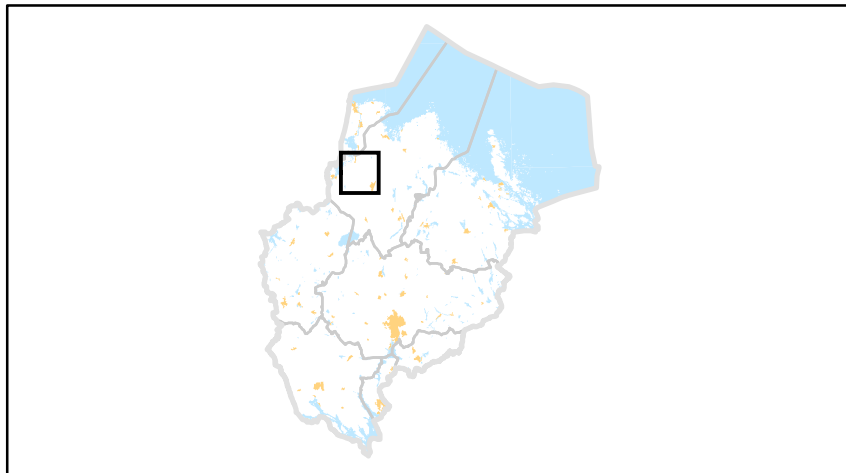

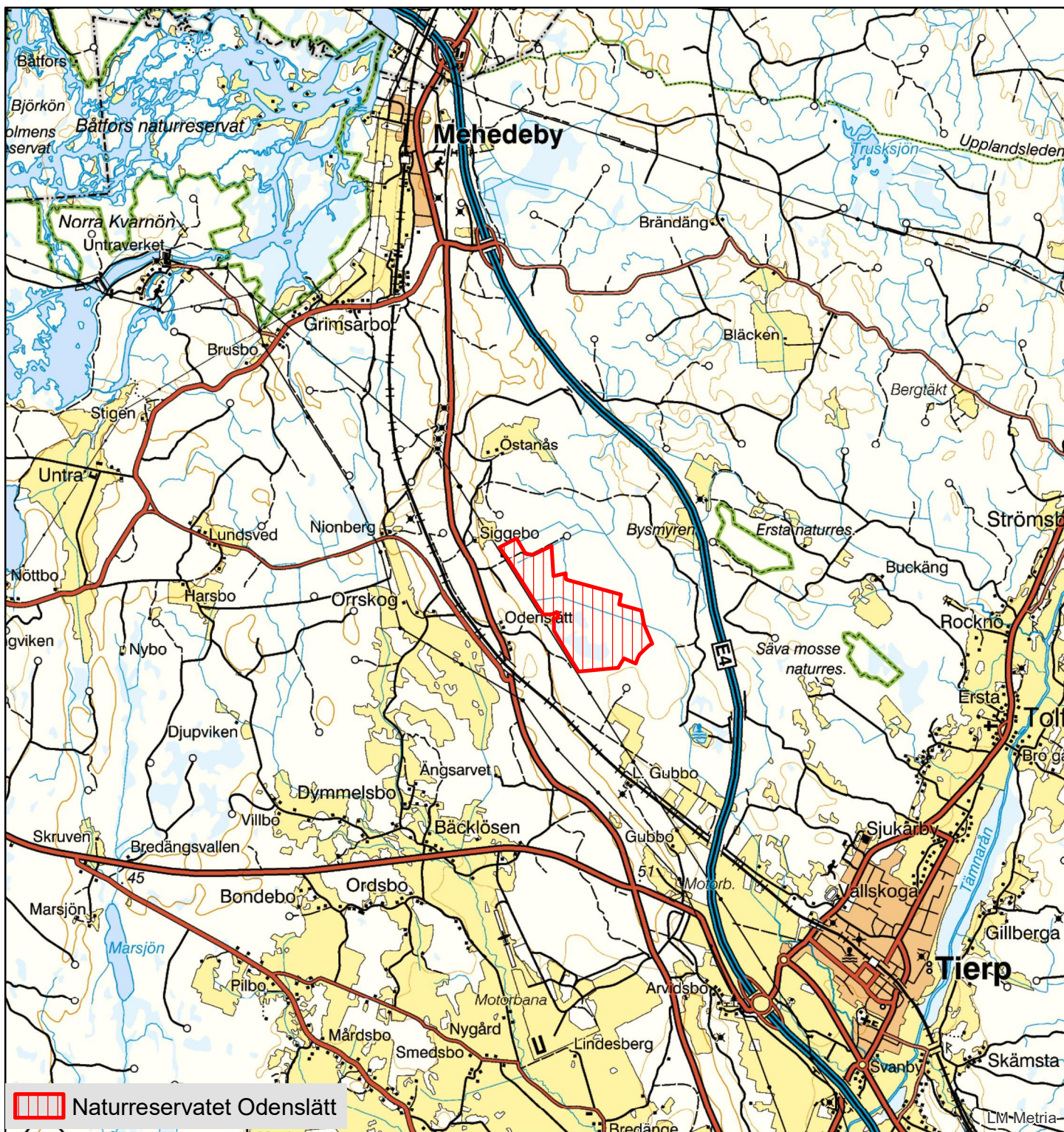
Bilaga 2. Föreskriftskarta.
Tillhör Länsstyrelsen Uppsala läns
beslut 2022-04-11,
dnr 511-4251-20.
Naturreseptat Odenslätt
Tierps kommun.

Bilaga 3. Översiktskarta.
Tillhör Länsstyrelsen Uppsala län
beslut 2022-04-11,
dnr 511-4251-20.
Naturreseptat Odenslätt
Tierps kommun.

Skötselplan för naturreservatet

Odenslätt

Tierps kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Uppgifter om naturreservatet	4
Allmän beskrivning.....	4
Historisk och nuvarande markanvändning.....	5
Åtgärdsprogram för hotade arter.....	6
Områdets bevarandevärden.....	6
Biologiska värden.....	6
Kulturhistoriska värden.....	10
Värden för friluftslivet	10
Prioriterade bevarandevärden	10
KÄLLFÖRTECKNING.....	12
PLANDEL	13
Övergripande skötsel	13
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder.....	13
Skötselområde A: Ört- och kalkrik granskog- 3,1 ha.....	13
Skötselområde B: Äldre barrblandskog- 139 ha.....	15
Skötselområde C: Granplanteringar- 5,1 ha.....	17
Skötselområde D: Ung barrblandskog- 1,4 ha	18
Skötselområde E: Sumpskog och källpåverkad skogsmark- 11,4 ha	19
Skötselområde F: Rikkärr- 12,1 ha.....	20
Anordningar för friluftslivet.....	22
Upplysningar.....	22
Vägar, stigar och ledningar.....	22
Upplag m.m.	22
Ridning.....	22
Rensning av diken.....	23
Jakt.....	23
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	23
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER.....	23
BILAGOR.....	24

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets naturskogsartade barrblandskogar, kalkbarrskogar, källpåverkade skogsmarker, sumpskogar och rikkärr med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att området undantas från skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Hydrologin återställs i delar av området genom att diken däms. Åtgärden ska inte påverka hydrologin utanför reservatet. Restaureringsåtgärder så som röjning och slätter genomförs för att återskapa och stärka naturvärdena knutna till områdets rikkärr. Områden som har påverkats av avverkning återställs genom röjning eller luckhuggning och lämnas sedan för att på sikt utvecklas mot äldre barrblandskogar. I resterande delar av reservatet kan friställning av äldre och vidkroniga träd vara lämpliga åtgärder för att gynna vissa arter och strukturer. I övrigt ska reservatet utvecklas genom intern dynamik och präglas av naturliga processer. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

BESKRIVNINGSDDEL

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Odenslätt
NVR-id	2053501
Kommun	Tierp
Socken	Tolfta
Lägesbeskrivning	Odenslätt ligger ca 7 km nordväst om Tierp.
Natureografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Söderby 2:1, Sjukarby 1:17, Sjukarby 3:2
Samfälligheter	Sjukarby s:8
Markägarkategorier	Enskilda och skogsbolag
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal	178,4 hektar varav 155 hektar produktiv skogsmark

Allmän beskrivning

Naturreservatet Odenslätt är beläget öster om Uppsalaåsen ca 6 km från Tierp tätort. Reservatsområdet utgörs av ett sammanhängande äldre barrblandskogsområde som omfattar kalkrika och källpåverkad skogsmiljöer samt sumpskogar och rikkärr. Huvuddelen av skogen är naturligt uppkommen och det råder en tydlig luckdynamik och åldersvariation bland träden.

Merparten av reservatets skogsmark växer på kärrtorv, mark som tidigare bestod av myrmark men som har påverkats av ett regelbundet dikessystem. Utdikningen har gjort att marken på många håll har torrlagts och skapat förutsättningar för en näringsrik skog att växa upp. Tack vara en frånvaro av skogliga skötselåtgärder har området bibehållit en variationsrik grov skog som präglats av naturliga processer. De dominerande trädslagen är gran, tall och björk. Skogen hyser gott om död ved, stående såväl som liggande, och i olika grad av grovlek och nedbrytning. Flera skyddsvärda vedlevande arter finns knutna till den döda veden såsom olika tickor, mossor samt skalbaggar och steklar. Marken är frisk till blöt och delar av reservatet är källpåverkat. Marken är även kalkrik på flera håll vilket ger upphov till en rik kärlväxt- och marksvampflora.

I norra delen av reservatet växer skogen på ett jordlager av glacial lera som har gett upphov till en mycket näringsrik granskog. Skogen är flerskiktad med stor spridning

i ålder, höjd och grovlek. Flertalet granar är grova och högväxta och det finns rikligt med död ved i form av grova granlågor, rotvältor samt högstubbar. Vegetationen är frodvuxen och har en tydlig kalkpåverkan. Ört- och marksvampfloran uppvisar tydliga inslag av kalkgynnade arter och det finns flera fynd av fridlysta orkidéer och rödlistade mykorrhizasvampar.

I reservatets södra del består marken av ett jordlager av mosstorv och som idag utgör det som finns kvar av den ursprungliga myrmarken. Delar av myrmarken är klassad som rikkärr som bitvis hyser en rik flora med förekomster av skyddsvärda starrarter och orkidéer. Stora delar av rikkärret är dock under igenväxning med täta bestånd av ung tall och inväxande gran i kantzonerna. Genom rikkärret går flera mindre diken. Åtgärder behöver genomföras för att återställa kärrets naturliga tillstånd och stärka områdets naturvärdena.

I delar av reservatet som utgörs av sumpskog och skog med källpåverkad mark karaktäriseras området av kalkrik mark och en hög och jämn luftfuktighet. Skogen varierar mellan fuktiga partier av barrblandskog till blötare delar med sockelbildande al- och grankärr. Det finns ett stort mångfald av orkidéer och annan kalkgynnad kärlväxtflora samt för naturtypen typiska mossor och lavar.

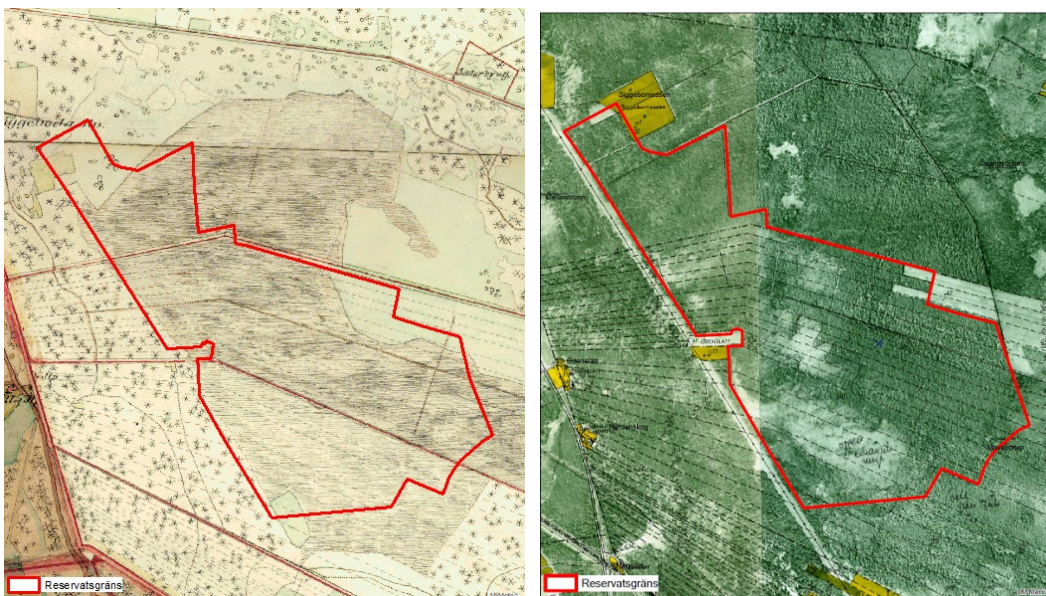
Historisk och nuvarande markanvändning

Av äldre kartor kan utläsas att reservatsområdet tidigare har varit uppdelat på åtskilliga långsmala skiften. På 1960-talet fanns mer än 20 olika skiften på det som idag är uppdelat på tre fastigheter. Med många markägare inom samma avrinningsområde krävdes ofta en förrättning för att hantera markavvattningstvister, om det fanns oenighet mellan inblandade parter. År 1882 upprättades ett markavvattningsföretag i området som omfattar de diken som har sin början i reservatets norra och mellersta delar och rinner söderut.

Av häradskartan från mitten av 1800-talet (figur 1) kan utläsas att större delen av reservatsområdet under den tiden bestod av myrmark, med undantag för skogsmarker i norra delen och odlingsmarker i sydväst. Den omfattande markavvattningen har resulterat i att stora delar av den öppna myrmarken har torkats ut och den barrblandskog som vi ser idag har uppkommit på den kärrtorv som har bildats. På den ekonomiska kartan från 1950-talet (figur 1) är de större dikena utritade och skogens utbredning liknar den som finns idag, även om det fanns fler öppna partier med myrmark kvar vid denna tidpunkt.

Förutom utdikningen så finns det få spår av sentida skogsbruk. Huvuddelen av skogen är naturligt uppkommen och har fått utvecklas genom naturliga processer och intern dynamik.

Figur 1. Härads-karta från mitten av 1800-talet (till vänster) och Ekonomisk karta från 1950-talet (till höger).

Åtgärdsprogram för hotade arter

Åtgärdsprogram som berör hotade arter och naturmiljöer i reservatet är *Rikkärr* samt *Kalktallskogar*, i vilket även kalkgranskogar ingår.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Odenslätt har höga värden ur såväl faunistisk som floristisk synvinkel med förekomst av många rödlistade arter. Naturreservatet är välinventerat, främst när det kommer till vedlevande insekter och svampar, men åtskilliga fynd av kärlväxter, mossor och marksvampar finns likaså. Hitintills har 31 rödlistade arter och ytterligare 38 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden) påträffats inom reservatet. Nedan nämns några särskilt intressanta arter för området. Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

De prioriterade biologiska värdena är främst knutna till den skogliga kontinuiteten i områdets äldre barrblandskogar, kalk- och örtrika granskogar, källpåverkade skogsmarker, sumpskogar samt rikkärr. Generellt finns det rikligt med död ved i hela reservatet, ställvis förekommer grova lågor, främst av tall och gran. Den döda veden utgör värdefulla livsmiljöer för många vedsvampar samt vedlevande mossor och insekter. På grova granlångor växer till exempel mossorna vedsäckmossa, vedtrappmossa och purpurmylia, arter som ger goda indikationer på hög luftfuktighet. Lunglav, garnlav, gränsticka och granticka är även de exempel på arter som är beroende av en hög och jämn luftfuktighet i gamla, ostörda skogsmiljöer. Andra förekommande arter som är knutna till död ved och som är goda

urskogsindikatorer är ullticka, brandticka, gropticka, gräddporing, rynkskinn och brunpudrad nållav. Större flatbagge är en skalbagge som uppträder allmänt i reservatet och som påträffats i stående rötad ved av främst björk, men också i granhögstubbar. På död ved i barrblandskogen har också de sällsynta arterna mörksömmad barksvartbagge och halvknäpparen Xylophilus corticalis påträffats.

I kalkpåverkade delar av reservatet finns en rik ört- och marksvampsflora. Här växer flera rödlistade och skyddsvärda mykorrhizabildande svampar som exempelvis duvspindling, äggspindling, odörspindling och Denises spindling. Bland den kalkgynnade kärlväxtfloran förekommer flera orkidéer såsom knärot, kärrknipprot, brudsporre, skogsknipprot, nattviol och tvåblad.

Områden med sumpskog och källpåverkad skogsmark är även de kalkrika och har en hög och jämn luftfuktighet som utgör lämpliga miljöer för en rik kryptogam- och kärlväxtflora. Källpraktmossa, ögonpyrola och gullpudra är några exempel på arter som uppträder i dessa fuktiga och blöta miljöer. I rikkärret finns bitvis en intressant och skyddsvärd flora med starrarter och halvgräs som ängsstarr, skärmstarr och axag samt flera av de ovan nämnda orkidéarterna.

Reservatet erbjuder även lämpliga lokaler för tretåig hackspett som trivs i barr- och blandskogar med stort inslag av döda och döende träd. Tjäder har också påträffats i området, vilken gärna häckar i luckiga skogsmarker med inslag av sumpskogar och öppna myrmiljöer.

I reservatet har åtta ansvarsarter påträffats (se tabellen nedan), varav fyra är knutna till ansvarsnaturtypen kalkbarrskogar och resterande fyra är knutna till andra skogsmiljöer. Reservatet berörs även av ansvarsnaturtypen rikkärr.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda, genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, rödlistade arter, ansvarsarter och signalarter.

Fåglar

<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT	§ F
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder		§ F

Fjärilar

<i>Acossusa terebra</i>	mindre träfjäril	NT	
<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal		s C

Skalbaggar

<i>Cacotemnus thomsoni</i>	Thomsons trägnagare		s
<i>Callidium aeneum</i>	grönhjon	NT	C
<i>Callidium coriaceum</i>	bronsbjon		s
<i>Corticeus suturalis</i>	mörksömmad barksvartbagge	NT	C
<i>Dorcatoma punctulata</i>	klibbtickgnagare		s
<i>Dorcatoma robusta</i>	robust tickgnagare		s
<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge	NT	s
<i>Semanotus undatus</i>	vågbandad barkbock		s
<i>Xylophilus corticalis</i>	halvknäppare	NT	C

Steklar

<i>Megarhyssa perlata</i>	NT
<i>Odontocolon spinipes</i>	NT

Svampar

<i>Cantharellus lutescens</i>	rödgul trumpetsvamp		s
<i>Cortinarius caesiocanescens</i>	duvspindling	VU	C
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling	NT	C
<i>Cortinarius mussivus</i>	odörspindling	VU	C
<i>Cortinarius odorifer</i>	anisspindling		s
<i>Cortinarius olivaceodionysae</i>	Denises spindling	NT	C
<i>Cortinarius venetus</i>	olivspindling		s
<i>Fuscoporia viticola</i>	vedticka		s
<i>Inonotus leporinus</i>	harticka	NT	
<i>Lactarius scrobiculatus</i>	svavelrisk		s
<i>Leptoporus mollis</i>	kötticka	NT	
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	VU	
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT	
<i>Phellodon niger</i>	svart taggsvamp	NT	
<i>Phellogilus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT	
<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	granticka	NT	
<i>Porodaedalea pini</i>	tallticka	NT	s
<i>Posita guttulatus</i>	gropticka	NT	
<i>Pseudomerulius aureus</i>	gulgröppa		s
<i>Pycnoporellus fulgens</i>	brandticka		s
<i>Ramaria flava s. lat.</i>	gul fingersvamp		s
<i>Ramaria testaceoflava</i>	gultoppig fingersvamp	NT	

<i>Sarcodon imbricatus s.str.</i>	fjällig taggsvamp s.str	NT
<i>Sidera lenis</i>	gräddporing	VU

Kärlväxter

<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr	NT	
<i>Carex remota</i>	skärmstarr		s
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	ängsnycklar		§
<i>Dactylorhiza maculata ssp. Fuchsii</i>	skogsnycklar		§
<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	Jungfru Marie nycklar		§
<i>Daphne mezereum</i>	tibast		s
<i>Epipactis helleborine</i>	skogsknipprot		s §
<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot		§
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU	
<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre		§
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa		§
<i>Huperzia selago</i>	lopplummer		§ A
<i>Lycopodium annotinum</i>	revlummer		§ A
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola		s
<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot		s §
<i>Neottia ovata</i>	tvåblad		s §
<i>Platanthera bifolia</i>	nattviol		§
<i>Sanicula europaea</i>	sårläka		s
<i>Schoenus ferrugineus</i>	axag		s

Mossor

<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa		s	A
<i>Calypogeia suecica</i>	vedsäckmossa	VU	s	
<i>Crossocalyx hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT		
<i>Herzogiella striatella</i>	trind spretmossa		s	
<i>Mylia taylorii</i>	purpurmylia		s	
<i>Nowellia curvifolia</i>	långflikmossa		s	
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa		s	
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa		s	
<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	skogshakmossa		s	

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål		s

<i>Chaenotheca chlorella</i>	kornig nållav	s
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	NT
<i>Felipes leucopellaea</i>	kattfotslav	s
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav	s
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav	s

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
§ = Arten är fridlyst i Sverige
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2019)
C = Ansvarsart för länet

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2020):

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Nära hotad
DD = Data deficient Kunskapsbrist

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade fornlämningar i reservatet.

Värden för friluftslivet

Länsstyrelsen har ingen kännedom om att naturreservatet för närvarande utnyttjas i någon större utsträckning för friluftssändamål. I reservatet finns dock möjligheter att vandra i biotoper av orörd naturskog och studera områdets speciella flora och fauna. Mångfalden av orkidéer, svampar och andra sevärda arter torde vara intressanta för allmänheten att ta del av. Reservatet ger möjlighet att uppleva avskildhet och avsaknad av störningsmoment så som buller, trängsel och nedskräpning. Reservatets närhet till Tierp gör att området är relativt lättillgängligt som besöksmål för Tierps befolkning med omnejd.

Prioriterade bevarandevärden

Marks lag och naturtyp: Naturskogsartad barrblandskog, kalkbarrskog, källpåverkad skogsmark, rikkärr, sumpskog.

Strukturer: Skoglig kontinuitet, gamla barrträd, grova granar, äldre myrtallar, död ved, hög luftfuktighet och naturlig luckodynamik och hydrologi.

Växt-, svamp- och djursamhällen: kalkgynnade växter och svampar, vedlevande insekter svampar och mossor.

Arter:	<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav
	<i>Calypogeia suecica</i>	vedsäckmossa
	<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav
	<i>Corticeus suturalis</i>	mörksömmad barksvarthagge
	<i>Cortinarius caesiocanescens</i>	duvspindling
	<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspsindling
	<i>Cortinarius mussivus</i>	odörspindling
	<i>Cortinarius olivaceodionysae</i>	Denises spindling
	<i>Crossocalyx hellerianum</i>	vedtrappmossa
	<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot
	<i>Goodyera repens</i>	knärot
	<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre
	<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav
	<i>Mylia taylorii</i>	purpurmylia
	<i>Neottia nidus-avis</i>	axag
	<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge
	<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn
	<i>Phellinidium ferrugineofuscus</i>	ullticka
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Posita guttulatus</i>	gropticka
	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	brandticka
	<i>Sidera lenis</i>	gräddporing
	<i>Xylophilus corticalis</i>	
Friluftsliv:	naturupplevelse, vandring i orörd skog.	

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (del av objekt 99.999). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Lif, M. 2019. Inventering av fem utredningsobjekt inför områdesskydd i norra Uppsala län. Naturföretaget.
- Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
- Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nitare, J. 2009. Åtgärdsprogram för kalktallskogar 2009-2013. Naturvårdsverket, Rapport 5967.
- Eriksson, P. 2010. Naturvärden vid Odenslätt-Sjukarby mossen Tierps kommun- Sammanställning av kunskapsläget 2010. Upplandsstiftelsen.
- Sundberg, S. 2006: Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr inklusive arterna gulyxne *Liparis loeselii* (NT), kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT) och större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* (EN). Naturvårdsverket, Rapport 5601.

Opublicerade skrifter

- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län. Q:\Miljö & Fiske\Miljös egna\Naturvard\Förvaltning\Uppföljning\övergripande planering Pdf:en heter uppföljningsplan för Uppsala län - slutlig

Digitala källor

- ArtDatabanken 2020, Artfakta. <https://artfakta.se/artbestamning>
- Lantmäteriet. <https://lantmateriet.se>
- Naturvårdsverket. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>
- Riksantikvarieämbetet, Fornlämningsregister. <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok>
- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor. <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor>

PLANDEL

Övergripande skötsel

Skogsområdet ska utvecklas i riktning mot naturskog framför allt genom intern dynamik och andra naturliga processer och störningsregimer. Stora delar av naturreservat kommer därför att lämnas för fri utveckling. Skötselåtgärder krävs dock i utvalda delar av reservatet för att återställa vissa naturtillstånd eller för att förstärka utpekade naturvärden. En hydrologisk utredning genomförs för att utreda om och hur diken kan däckas utan att påverka hydrologin utanför reservatet. Områden som har påverkats av avverkning återställs genom röjningar eller luckhuggningar och lämnas sedan för att på sikt utvecklas mot äldre barrblandskogar. I resterande delar av reservatet kan eventuellt friställning av äldre och vidkroniga träd vara lämpliga åtgärder. Restaureringsåtgärder för att återställa områdets rikkärr genomförs genom röjningar och eventuellt slåtter. För att nå rikkärret med maskiner behöver en skötselväg till rikkärret iordningställas. Ett förslag är att använda den befintliga väg som leder fram till kraftledningsgatan, som gränsar till naturreservatet, och röja fram en väg i kraftledningsgatan längs med reservatet fram till en lämplig punkt för att vika av in i reservatet och fram till kärret. Övverenskommelser med berörda fastighetsägare och kraftledningsbolaget behöver upprättas för användandet och underhåll av skötselvägen. I kraftledningsgatan finns idag en relativt stor population av väddnätfjäril, en art som är både rödlistad (VU) och omfattas av ett eget åtgärdsprogram. Skötselvägen ska iordningställas utan att väddnätfjärilens livsmiljöer skadas. Skötseln av reservatets rikkärr bör om möjligt samordnas med skötselåtgärder för att gynna väddnätfjärillen.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i 6 skötselområden. För avgränsning av områdena A-F, se skötselområdeskarta, bilaga 4.1. Reservatsområdet är mosaikartat och gränsen mellan olika skötselområden är diffus. Mindre delar av skötselområdena kan avvika väsentligt från skötselområdet i stort.

Under bevarandemål anges en målareal för olika naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, med EU:s fyrsiffriga kod för naturtypen inom parentes.

Skötselområde A: Ört- och kalkrik granskog- 3,1 ha

Målnaturtyp: Näringsrik granskog (9050)

Beskrivning: Näringsrik, flerskiktad och kalkpåverkad granskog i sent successionstadium med inslag av tall och björk. Skogen är luckig med en spridning i trädens ålder, grovlek och höjd. Marken har hög bonitet vilket har gett upphov till flertalet högväxta och grova granar. Det förekommer rikligt med grova lågor, rotvältor samt

högstubbar. Det råder en naturlig luckdynamik med föryngring i de luckor där träd fallit. Marken är frisk till fuktig. I botten- och fältskiktet växer bl.a. källpraktmossa, palmmossa, liljekonvalj, blåsippa, kärrfibbla, ängsvädd, tibast, brudborste, skogstry, gullpudra, fläcknycklar och skärmstarr. Den kalkrika marken är gynnsam för mykorrhizasvampar och ett flertal naturvårdsintressanta arter är funna i skötselområdet som t. ex. duvspindling, äggspindling, odörspindling, anisspindling, olivspindling och svart taggsvamp. Andra intressanta arter som förekommer är brandticka, rödgul trumpetsvamp, nästrot, tvåblad och skogsknipprot.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av en grandominerad naturskog där arealen näringsrik granskog (9050) är minst 3,1 hektar. Skogens struktur och sammansättning ska vara präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rik tillgång på död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Tillkomsten av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska förekomma. Skyddsvärda arter knutna till död ved förekommer rikligt.

Fältskiktet är i huvudsak präglad av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Området har ett påtaglig inslag av kalkgynnade kärlväxter och mykorrhizabildande marksvampar knutna till gran. Skötselområdet har en jämn och hög luftfuktighet och utgör en gynnsam miljö för diverse mossor och epifyter. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter inom grupperna svampar, mossor och lavar.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder. Skogen lämnas för fri utveckling.

Figur 2. Skiktad skog och grova granar i skötselområde A.

Skötselområde B: Äldre barrblandskog- 139 ha

Målnaturtyp: Taiga (9010), Näringsrik granskog (9050)

Beskrivning: Delområde 1.

Grandominerad äldre skog med inslag av tall och björk samt enstaka asp. Cirka 200-åriga individer av såväl gran som tall förekommer. Skogen är luckigt och ställvis är det rikligt med död ved, såväl stående som liggande och i olika grad av nedbrytning. I sydvästra delen finns en samling granbarkborredödade stående granar. Marken är till större delen frisk, med markmossor och fläckvis förekomst av blåbär och bredbladigt gräs. Fuktigare partier finns med bl. a kärrfibbla, stenbär, liljekonvalj, ängsvädd, brakved och blåtåtel. Arter som rynkskinn, granticka, talticka, vedtrappmossa, bronsbjon, anisspindling, rödgul trumpetsvamp finns inom delområdet. Även fynd av gropticka, gultoppig fingersvamp och odörspindling är dokumenterade.

Delområde 2

Naturligt uppkommen barrblandskog på kärrtorv med tall, gran och björk i det övre skiktet samt framförallt yngre gran i det undre skiktet. Krontäcket är luckigt och ställvis är det rikligt med död ved, såväl stående som liggande och i varierande grad av nedbrytning. Fältskiktet domineras av markmossor som väggmossa och husmossa. Mot kärret i sydväst övergår skogen till att domineras av glesbevuxen tall och markskiktet präglas allt mer av vitmossa, tranbär, vattenklöver, pors och skvattram. Även hjortron, tuvull, klockpyrola och fläcknycklar förekommer fläckvis. I delområdet förekommer flera skyddsvärda naturvårdsarter såsom ullticka, kötticka, vedtrappmossa, långfliksmossa, gammelgranslav, rynkskinn, gropticka, större flatbagge, jättesvampmal och bronshjon. Genom delområdet, i nordvästlig till sydöstlig riktning, går ett större dike med anslutande mindre diken. Utdikningen har torrlagt stora delar av området som tidigare utgjordes av myrmark.

Bevarandemål: Naturskogslik barrblandskog där arealen Taiga (9010) och Näringsrik granskog (9050) är tillsammans minst 130 ha, varav arealen Taiga (9010) är minst 93 hektar. Skogen präglas av en kontinuitet av barrträd med inslag av triviala lövträd. I skogen råder en naturlig luckdynamik och området utvecklas genom intern dynamik och naturliga störningsprocesser. Stående död ved, högstubbar och lågor förekommer frekvent inom området. Skyddsvärda arter knutna till död ved förekommer rikligt.

Skötselåtgärder:

- Utred möjligheten och lämpligheten att dämma diken som förekommer i eller gränsar till skötselområdet. För diken som omfattas av markavvattningsföretaget krävs en omprövning av vattendomen för att möjliggöra åtgärder i båtnadsområdet.
- Eventuellt punktvisa friställningar av äldre, vidkroniga tallar.

Figur 3. Barrblandskog med död ved i skötselområde B

Skötselområde C: Granplanteringar- 5,1 ha

Beskrivning: Fyra mindre bestånd med upp till 60-åriga granplanteringar. Markvegetationen är för det mesta fattig men det finns mindre partier med en mer örtrik flora och spår av äldre skog i form av förmultnande grova granstubbar. I de norra bestånden växer bland annat ormbär, tibast, kärrfibbla, tussilago och fjällig taggsvamp som tyder på kalkrika markförhållanden.

Granplanteringarna utgör skyddszoner till övriga skötselområden och är i sig inte prioriterade för åtgärder. De norra bestånden fungerar som skyddszoner till skötselområde A och skyddar skogen från ljusinsläpp och torka i syfte att värma om områdets känsliga mykorrhizasvampar, mossor och lavar samt andra arter som är beroende av en jämn luftfuktighet.

Bevarandemål: Skötselområdet utvecklas på sikt mot äldre olikåldriga barrskogar med naturskogsartad struktur. Naturliga processer leder med tiden till större variation i bestånden och till att död ved finns i olika dimensioner och nedbrytningsstadier.

Skötselåtgärder: Om behov finns kan enstaka träd plockhuggas för att skapa mer variation i skogen. I övrigt lämnas området för fri utveckling.

Skötselområde D: Ung barrblandskog- 1,4 ha

Beskrivning: 15-20 årigt granskogsbestånd med björkinslag. Östra delen är röjd, främst för att gynna gran men björk finns också sparad. Tallöverståndare finns spridda i beståndet.

Bevarandemål: Skötselområdet utvecklas på sikt mot en flerskiktad barrblandskog. Naturliga processer leder med tiden till större variation i bestånden och till att död ved finns i olika dimensioner och nedbrytningsstadier.

Skötselåtgärder: Naturvårdsinriktade röjnings- och avverkningsåtgärder av främst gran för att skapa variation i struktur och trädsammansättning. Tall, björk och andra lövträd gynnas.

Figur 4. Ogallrad ungskog med tallöverståndare i skötselområde D.

Skötselområde E: Sumpskog och källpåverkad skogsmark- 11,4 ha

Målnaturtyp: Sumpskog (9006) och Taiga (9010)

Beskrivning: Naturskogsartad barrblandskog och sumpskog på kalkhaltig och delvis källpåverkad mark. De dominerande trädslagen är gran, tall och björk med inslag av ask, och i den västra delen även al. Trädskiktet varierar mellan glesa och luckiga skogspartier till slutna och beskuggade miljöer. Vissa delar är blötare med små öppna vattensamlingar och sockelbildande björkar, granar och alar. Spritt i området finns relativt grova träd av gran och tall. Död ved av olika trädslag, dimension och nedbrytningsstadie förekommer rikligt i hela skötselområdet. Skötselområdet har en hög och jämn luftfuktighet som gynnar en värdefull kryptogamflora. Markskiktet utgörs av vitmossa, husmossa, väggmossa, palmmossa, källpraktmossa samt diverse ormbunkar, blåbär och lingon på torrare partier. Andra fuktgynnade arter som förekommer är brudborste, ormbär, kärrtistel, skogskovall, sårläka, besksöta, humleblomster och pyrolaarter. Orkidén fläcknycklar uppträder frekvent i hela skötselområdet och fläckvis förekommer också orkidéerna nästrot, skogsknipperot och tvåblad.

Bevarandemål: Källpåverkad och näringsrik sumpskog där arealen Taiga, undertyp sumpskog (9006), är minst 10 hektar och övrig areal utgörs av Taiga (9010). Skogen formas av intern dynamik och genom naturliga störningar. I skötselområdet finns god förekomst av död ved i olika grovlek och nedbrytningsstadier. Skyddsvärda arter knutna till död ved förekommer rikligt. En konstant hög och jämn luftfuktighet råder i området vilket skapar goda förutsättningar för en mångfald av mossor och lavar. Den kalkrika marken ger upphov till en värdefull och skyddsvärd kärlväxtflora.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder. Området lämnas för fri utveckling

Figur 5. Örtrika och kallpåverkade sumpskogsmiljöer i skötselområde E.

Skötselområde F: Rikkärr- 12,1 ha

Målnaturtyp: Rikkärr (7230) Skogbevuxen myr (91DO)

Beskrivning: Mosaikartad myr med glest trädklädda partier och öppet rikkärr. Rikkärret är igenväxande med täta bestånd av ung tall och inväxande gran i kantzonerna. Bottenskiktet utgörs i huvudsak av brun- och vitmossor samt starrarter och det finns rikligt med pors över större delen av området. I torrare och mer trädklädda partier växer skvattram, blåbär och ljung. I övrigt förekommer tuvull, ängsull, trindstarr, tranbär, vass och kråklöver tämligen frekvent och det finns även förekomster av tätört, fläcknycklar, brudborste, brudsporre, kärrknipprot och vattenklöver.

Bevarandemål: Arealen rikkärr (7230) utgör minst 6,8 hektar, resterande del av skötselområdet utgörs av Skogbevuxen myr (9740). Huvuddelen av skötselområdet utgörs av rikkärr där de hydrologiska förhållandena har förbättrats genom restaureringsåtgärder. Rikkärret hålls öppet genom att igenväxningsvegetation hålls undan. Vegetationen domineras av olika halvgräs och örter som kan variera med kärrets krontäckningsgrad och näringsförhållanden. Öppna rikkärrspartier med för biotopen typiska botten- och fältskikt flora förekommer.

Skötselområdet inkluderar även torrare och trädklädda marker med äldre solbelysta tallar.

Skötselåtgärder: Nyskapande

- En hydrologisk undersökning genomförs med syftet att utreda möjligheten till att återställa kärrets naturliga hydrologi genom att exempelvis lägga igen eller dämna diken.
- Anlägga en skötselväg för slåttermaskiner till rikkärret.

Restaurering

- Manuell röjning för att reducera andelen ung tall och ta bort gran i syfte att skapa öppna kärrytor. Beroende på markens bärighet kan även maskinell fräsning vara ett alternativ. Röjda och avverkade träd avlägsnas från de restaurerade ytorna. Äldre tallar sparas.
- På trädklädda delar med torrare mark bör ung gran decimeras.

Löpande

- Eventuell hävd i form av slåtter på de röjda/ frästa delarna av kärret. Efter restaurering bör rikkärret slåttas årligen under de förstföljande åren, därefter kan slåtteråtgärder utföras mer sällan (vartannat till vart tredje år).
- Återkommande röjningar vid behov.

Figur 6. Skötselområde F utgörs av rikkärr som delvis är igenvuxet av ung gran och tall. Här växer bl. brudsporre.

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Det finns en parkering för bilar som gör reservatet mer tillgängligt för besökare. Det finns en stigslinga som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna parkeringsplats i reservatets norra del och sätt upp P-skylt.
- Anordna en markerad stig som utgår från parkeringen. Vid fuktiga partier utmed stigen bör spänger anläggas.
- Röja en reservatsgräns samt markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.
- Sätta upp en informationsskylt vid parkeringsplatsen och eventuellt på ytterligare någon lämplig plats i reservatet.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Underhåll av stig och spänger.
- Rökning reservatsgränsen. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

Uppllysningar

Vägar, stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området.

Ridning

Det är förbjudet att rida eller på annat sätt framföra häst utanför anlagd väg.

Rensning av diken

Rensning av diken får ske enligt gällande markavvattningsföretag. Vid rensning eller underhåll av diken gäller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken.

Möjligheten att lägga igen diken i reservatet bör dock utredas och rensning av diken bör ske endast i syfte att hindra försumpning utanför reservatet.

Jakt

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jakttorn och siktgator får underhållas. Uppförande av nya jakttorn och siktgator samt utfodring av vilt kräver Länsstyrelsens tillstånd.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Odenslätt som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Hydrologisk utredning	1	I syfte att utreda möjligheten till att lägga igen/dämma diken	Alla	Skötselanslag
Återställa hydrologin	1	Om hydrologiska utredningen visar att det är möjligt		Skötselanslag
Eventuellt friställa äldre, vidkroniga träd	3	Vid behov	B	Skötselanslag
Röjning/ avverkning av gran i ungskog	1	Skapa variation, gynna tall och löv	D	Skötselanslag

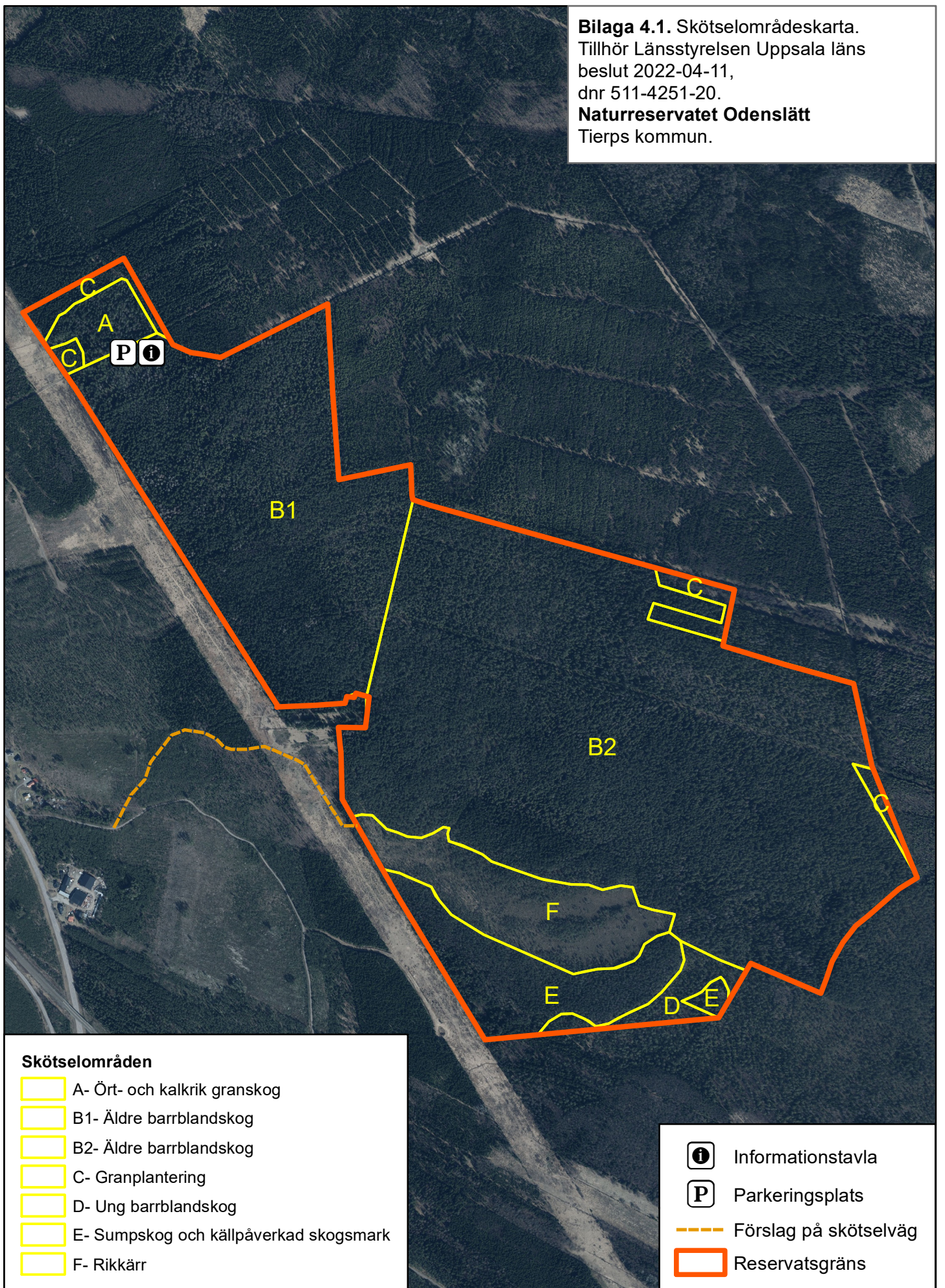
Röjning/fräsning i rikkärr	1	Manuell röjning alt. maskinell fräsning	F	Skötselanslag
Eventuell slåtter av rikkärret	1	Om praktiskt möjligt	F	Skötselanslag
Anlägga en körväg till rikkärret	1	Om slåtter är aktuellt	F	Skötselanslag
Återkommande röjningar av rikkärr	2	Vid behov	F	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Anordna parkeringsplats	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Anordna en stigslinga	2	Med utgångspunkt från parkeringen	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll av parkering, gräns, informationsskyltar, stig och eventuella anordningar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag

BILAGOR

4.1. Skötselområdeskarta

Bilaga 4.1. Skötselområdeskarta.
Tillhör Länsstyrelsen Uppsala läns
beslut 2022-04-11,
dnr 511-4251-20.
Naturreservatet Odenslätt
Tierps kommun.

Skötselområden

- A- Ört- och kalkrik granskog
- B1- Äldre barrblandskog
- B2- Äldre barrblandskog
- C- Granplantering
- D- Ung barrblandskog
- E- Sumpskog och källpåverkad skogsmark
- F- Rikkärr

- Informationstavla
- Parkeringsplats
- Förslag på skötselväg
- Reservatsgräns

Bilaga 5

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Regeringen. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till uppsala@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Regeringen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet senast tillkännagavs**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Regeringen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-22 33 000. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**